

Societatea Română de Nutriție
Enterală și Parenterală

Al IX-lea Simpozion Național de Nutriție Clinică

cu participare internațională

Curs internațional de nutriție clinică
Leonardo da Vinci Life Learning Project
(ESPEN - LLL)

6-7 noiembrie 2008

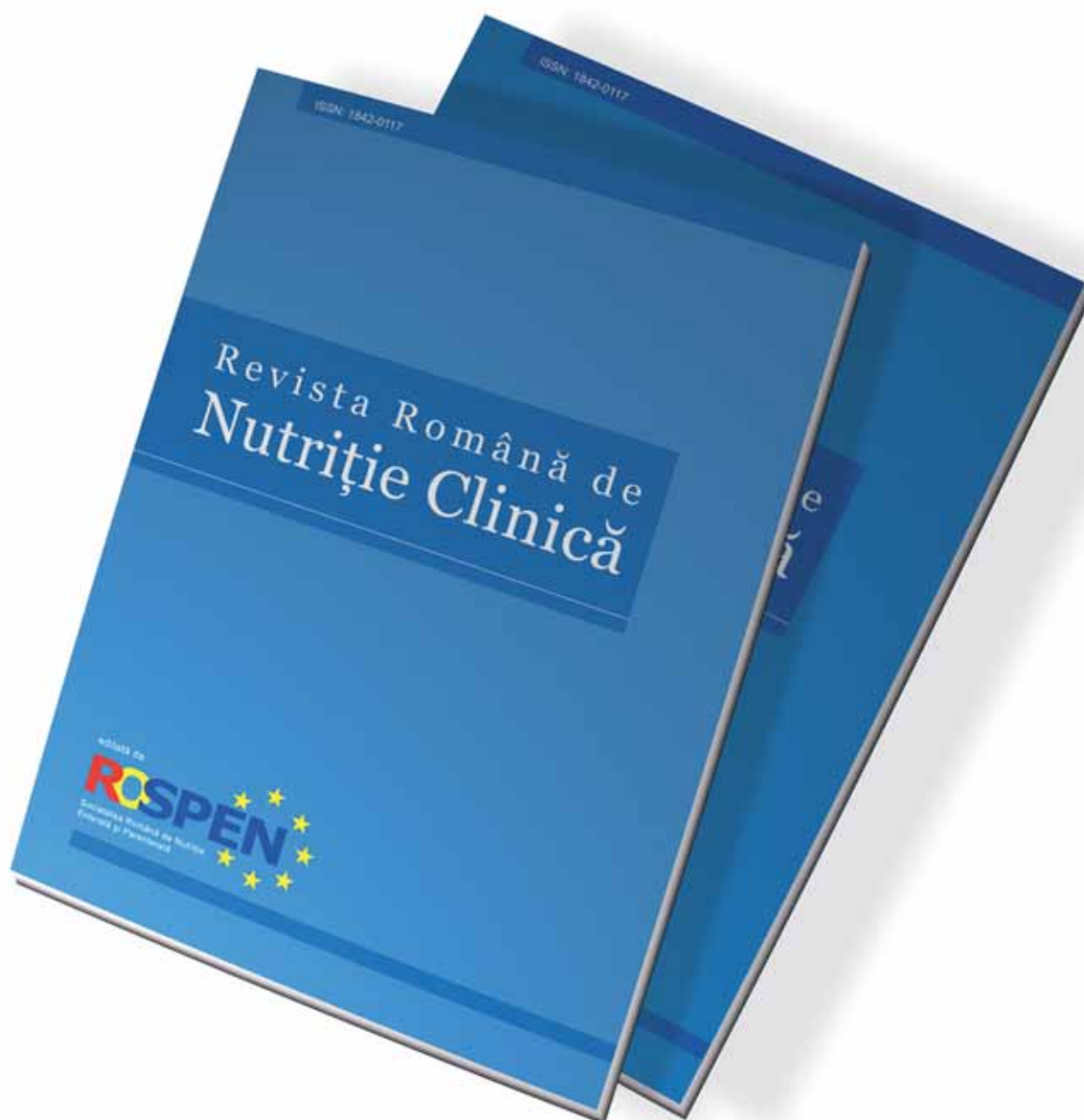
www.rospen.ro

Poiana Brașov, Hotel Piatra Mare, 6-9 noiembrie 2008

Romanian Society of Parenteral and Enteral Nutrition
Societatea Română de Nutriție Parenterală și Enterală

Revista Română de NUTRIȚIE CLINICĂ

Cuvânt introductiv

Wellcome message

Vă întâmpinăm cu drag și anul acesta în Poiana Brașov, la început de noiembrie, când munții se îmbracă în straie de toamnă multicolore și aerul ne îmbată cu prospețimea și răcoarea sa.

În competiția cu peisajul înconjurător, ne-am străduit să vă oferim și anul acesta un program științific variat și atractiv, care să acopere o multitudine de teme de actualitate.

Întrucât dorim să introducem și în țara noastră conceptul de recuperare postoperatorie rapidă în chirurgia colorectală, o metodă de mare actualitate în Europa, cu importante beneficii economice și medicale, am dedicat prezentării pe larg a acestui concept și a componentelor sale o sesiune formată din două părți, în care invitatul de onoare este chiar președintele Societății Europene de Nutriție Clinică și Metabolism (ESPEN), profesorul în chirurgie Olle Ljungqvist, de la Spitalul Karolinska din Stockholm, Suedia, unul dintre pionierii și promotorii acestui concept.

O altă temă abordată constant în simpoziunile ROSPEN este nutriția în pediatrie, căreia îi este dedicată o sesiune formată din două părți: în prima parte se va discuta pe larg despre antioxidanți la copil, subiect prezentat în premieră la simpoziunile noastre, iar în a doua parte se vor discuta subiecte de gastroenterologie pediatrică (de anul acesta, societatea de gastroenterologie pediatrică se numește Societatea Română de Gastroenterologie, Hepatologie și Nutriție Pediatrică).

Fluidele și electrolizii sunt macronutrienți despre care se vorbește mai puțin la congresele de nutriție. Vom relua această

It's our honor and pleasure to welcome you again this year in Poiana Brașov, at the beginning of November, when the mountains dress in variate autumn colors and the air we're breathing is so fresh and cool.

Competing with the beautiful surroundings, we tried to offer you again a diverse and attractive scientific programme, covering several "hot" topics in nutrition.

One of these topics that we want to promote in our country is the enhanced recovery after (colorectal) surgery (ERAS) protocol, which is of great actuality in Europe and was already implemented in several countries Northern Europe. In this respect, we invited the chairman of ESPEN, Prof. Dr. Olle Ljungqvist from Stockholm, one of the pioneers and a constant promotor of this programme.

A constant topic in our annual meetings is nutrition in pediatrics, to which we dedicate a two parts session: in the first part, antioxidants in children will be for the first time largely discussed, and the second part is dedicated to pediatric gastroenterology (starting this year, the pediatric gastroenterology society changed name into Romanian Society of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition).

Fluids and electrolytes are macronutrients less discussed in nutrition congresses. We will present the new acquisitions in this field as the practical approach to Stewart concept in the critically ill, or perioperative fluid management.

Vă așteptăm cu drag,

We're looking forward to welcoming you in Poiana Brasov,

Ioana Grințescu

Președinte ROSPEN
ROSPEN President

temă și vom prezenta modalitățile de punere în practică a noilor achiziții teoretice în echilibrul acidobazic la pacientul critic și managementul fluidic în perioada perioperatorie.

NutritionDay este un studiu internațional cu care ne-am familiarizat deja, iar rezultatele din 2006-2007 au fost prezentate în cadrul congresului de anul trecut. Anul acesta, două noi secții intrate în studiu vor prezenta rezultatele și vom încerca atragerea de noi participanți pentru anul viitor.

Nutriția în traumă constituie subiectul unei sesiuni educaționale. Vor fi prezentate pentru prima dată ghidurile și recomandările ROSPEN pentru această categorie de pacienți.

Nu în ultimul rând, ci chiar în preambulul simpozionului, vom continua desfășurarea programului LLL (Leonardo da Vinci Life Learning Programme) cu două noi module live, nutriția în cancer și modalități practice de administrare a nutriției parenterale. Acest program conține o serie de module live și online, iar după absolvirea unui anumit număr de module se poate obține diploma ESPEN în nutriție. Mai multe informații despre cursurile LLL și Diploma Europeană în Nutriție Clinică se găsesc pe www.rospen.ro și www.lll-nutrition.com.

Despre programul social, ce-am mai putea spune? Participanții noștri constanți știu deja, iar cei nou-veniți vor fi, sperăm, plăcut surprinși. Păcat că zilele sunt așa de scurte, iar nopțile trec atât de repede...

NutritionDay is a huge European project going on for three years already. Our country participated in this large audit since the beginning and last year we started to present our results in the ROSPEN congress, but also this year in the ESPEN congress in Florence. Now we present the results from two new centers in Suceava and Focsani.

Nutrition in trauma patients is an educational session and a proceeding for a new LLL module. ROSPEN recommendations for this particular categorie of patients will be presented.

Last but not least, on the contrary, just before the symposium, we'll continue the LLL (Life Learning Programme) in Nutrition, started last year in Bucharest with two new modules: nutrition in cancer and approach to parenteral nutrition. For the newcomers, this is a continuous postuniversity education programme, containing live and online modules in different nutrition topics. After passing a mandatory number of live and online modules and a final test, the applicants will obtain the ESPEN diploma in clinical nutrition. For further information on this topic, please see www.rospen.ro and www.lll-nutrition.com.

About the social programme, what can we say? The regular participants know already, for the newcomers it'll be a nice surprise, we hope! The only bad thing is that days are so short and nights pass so quickly...

Irina Grecu

Secretar Științific ROSPEN
ROSPEN Scientific Secretary

Sponsori
Sponsors

Fresenius
Kabi

Caring for Life

PARTENER ROSPEN

Johnson & Johnson pvb PARIES smths

A Dräger and Siemens Company

Sănătatea mai presus de orice

Prin Romastru Trading S.R.L.

organizator profesional de evenimente

Comitet de organizare Organizing Committee

Președinte President

Ioana Grințescu

Secretar Secretary

Irina Grecu

Trezorieri Treasurers

Mirela Nicolau, Raluca Ungureanu

Membri Members

Daniela Ologoiu, Raluca Ungureanu, Oana Avram,
Liliana Mirea, Anca Constantinescu

Comitet științific Scientific committee

Olle Ljungqvist, Alessandro Laviano, Irina Grecu,
Ioana Grințescu, Ioana Grigoraș, Reto Stocker

Invitați străini Foreign guests

Alessandro Laviano

Prof. Dr. Medicina Internă, Spitalul Sapienza, Roma, Italia
Professor of Internal Medicine, Sapienza Hospital, Rome, Italy
IT officer of ESPEN

Olle Ljungqvist

Prof. Dr. Chirurgie Generală, Spitalul Karolinska, Stockholm, Suedia
Professor of Surgery, Karolinska Institute, Stockholm, Sweden
Chairman of ESPEN

Reto Stocker

Prof. Dr. Terapie Intensivă, Spitalul Universitar Zurich, Elveția
Professor of Intensive Care Medicine, Zurich University Hospital, Zurich,
Switzerland

Cecilia Tomescu,

Medic, Terapie Intensivă, CHU Nisa, Franța
MD, Intensive Care Department, CHU, Nice, France

Lectori Faculty

Mariana Aignătoaie (Focșani)
Oana Avram (București)
Rodica Bădeți (Timișoara)
Elena Copaciu (București)
Adrian Crăciun (Timișoara)
Ioana Cucereanu-Badică (București)
Carmen Culcițchi (Cluj)
Irina Grecu (București)
Ioana Grigoraș (Iași)
Ioana Grințescu (București)
Alessandro Laviano (Roma, Italia)
Gabriela Leșanu (București)
Olle Ljungqvist (Stockholm, Suedia)
Călin Mitre (Cluj)
Nicolae Miu (Cluj)
Alexandru Eugen Nicolau (București)
Daniela Ologoiu (București)
Tudor L. Pop (Cluj)
Dorel Săndesc (București)
Ioana Simion (București)
Bianca Simionescu (Cluj)
Dorin Stănescu (Suceava)
Reto Stocker (Zurich, Elveția)
Adrian Streinu-Cercel (București)
Cecilia Tomescu (Nisa, Franța)
Dan Tulbure (București)
Raluca Ungureanu (București)

Informații generale

Data și locul de desfășurare

- **Cursurile LLL:** joi, 6 noiembrie, începând cu orele 14:00; vineri, 7 noiembrie, începând cu ora 9:00; Hotel Piatra Mare, Poiana Brașov;
- **Simpozion:** 7 - 9 noiembrie, începând cu orele 13:00, Hotel Piatra Mare, Poiana Brașov

Organizatorul evenimentului

România Travel Plus

organizator profesional de congrese (www.rotravelplus.com)

Secretariatul organizatoric

Va funcționa în holul Hotelului Piatra Mare, după următorul program:

- joi, 6 noiembrie: 12:00 - 18:30
- vineri, 7 noiembrie: 8:00 - 18:30
- sâmbătă, 8 noiembrie: 8:00 - 18:30
- duminică, 9 noiembrie: 8:00 - 14:00

Tot aici va funcționa și un birou unde se poate achita cotizația de membru sau se pot face înscrieri în ROSPEN.

Reprezentanți:

Mihaela Agaficioaie și Ioana Lăzărescu (România Travel Plus)

Primirea participanților

Va avea loc în holul hotelului Piatra Mare, astfel:

- **Cursuri LLL:** joi, 6 noiembrie, orele 12:00 – 14:00 și vineri, 7 noiembrie, orele 8:00 – 09:00
- **Simpozion:** vineri, 7 noiembrie, începând cu orele 10:00

Expoziție

În cadrul Congresului se va desfășura o expoziție medicală.

Limbi oficiale

Română, engleză.

Diploma

Participanții la cursurile LLL: după promovarea testului de la sfârșitul fiecărui modul de curs LLL, participanții vor primi câte două certificate de absolvire, unul în limba engleză, recunoscut de ESPEN și unul în limba română, acreditat de Colegiul Medicilor din România (CMR), cu 8 credite EMC pentru ambele module.

Participanții la simpozion vor primi un certificat de participare cu 17 credite EMC acordate de CMR.

Certificatul de participare la simpozion se va putea ridica duminică, 9 noiembrie, între orele 12:30 și 14:00, de la biroul organizatoric. Certificatul se va acorda numai după achitarea taxei de înregistrare și, după caz, a cotizației de membru ROSPEN pentru anul în curs.

Vă reamintim că trebuie să ne comunicați codul dumneavoastră de parafă, pentru ca certificatul să fie validat de Colegiul Medicilor din România.

Volumul de rezumate

Participanții la simpozion vor primi Suplimentul Revistei Române de Nutriție Clinică, vol. 3, 2008, ce cuprinde rezumatele lucrărilor prezentate în cadrul simpozionului, în măsura în care acestea au fost trimise spre tipărire de către autori.

Revista Română de Nutriție Clinică

În afară de Suplimentul Revistei, care cuprinde rezumatele simpozionului, participanții vor primi, în geanta de simpozion, ultimele patru numere ale Revistei Române de Nutriție Clinică. Revista este acreditată de CNCSIS la categoria D.

Informații tehnice

Pe toată durata Cursului și Congresului va fi disponibilă aparatură de proiecție multimedia. Lectorii sunt rugați să predea din timp lucrarea în format electronic personalului special dedicat spre a fi încărcată în computerul de proiecție. Astfel se va putea evita schimbarea computerelor între prezentări și disfuncționalitățile de proiecție și timp ce pot apărea pe parcursul programului științific.

Ecusoane

Participanții la Curs și/sau Congres trebuie să poarte ecusoanele atât în sala de Curs și/sau Congres, cât și în expoziție. Persoanele fără ecuson nu vor avea acces la cursuri și/sau conferințe.

Politica antitigăre

Participanții sunt rugați să nu fumeze în locul de desfășurare al evenimentului, incluzând sălile de Curs și Congres, zona expoziției și holurile.

Telefoane mobile

Participanții sunt rugați insistent să-și închidă telefoanele mobile la intrarea în sălile de curs și de conferințe.

Programul social

Vineri, 7 noiembrie, orele 20:30

Welcome cocktail: Restaurantul Hotelului Alpin, Poiana Brașov

Sâmbătă, 8 noiembrie, orele 20:30

Petrecere Fresenius-Kabi, Restaurantul Hotelului Piatra Mare, Poiana Brașov

Inscrierea în ROSPEN

Se poate face la secretariatul Congresului, din holul Hotelului Piatra Mare. Cotizația de membru ROSPEN este diferențiată după cum urmează:

- medici specialiști, primari - 150 RON
- medici rezidenți, medici pensionari, asistente - 50 RON

Vineri, 7 Noiembrie Friday, November 7th

13:00 - 13:30

Deschiderea Simpozionului Opening Ceremony

13:30 - 15:00

Masă rotundă | Round table

Partea I
First part

Actualități în nutriția clinică la copil Updates in pediatric nutrition

Micronutrienții
în nutriția
copilului
Micronutrients
in child nutrition

Moderatori | Chairpersons: Nicolae Miu, Rodica Bădeți

Micronutrienții în nutriția copilului - caracteristici generale

Micronutrients in children nutrition - general aspects

Rodica Bădeți

Micronutrienții în nutriția parenterală totală a copilului

Micronutrients in pediatric TPN

Călin Mitre

Micronutrienții în nutriția enterală a copilului

Micronutrients in pediatric enteral nutrition

Adrian Crăciun

Micronutrienții în tratamentul malnutriției la copil

Micronutrients in the treatment of the malnutrition of the child.

Carmen Culcițchi

15:00 - 15:15

Pauză de cafea Coffee break

15:15 - 16:45

Masă rotundă | Round table

Partea a II-a
Second part

Actualități în nutriția clinică la copil Updates in pediatric nutrition

Terapia
nutrițională
în patologia
pediatrică
Nutritional
therapy in
children

Moderatori | Chairpersons: Coriolan Ulmeanu, Nicolae Miu

Necesitățile nutriționale ale sugarului și copilului

The nutritional requirements in infants and young children

Nicolae Miu

Indicațiile nutriției enterale și parenterale în pediatrie

Enteral and parenteral nutrition indications in pediatrics

Bianca Simionescu

Rolul nutriției enterale în boala Crohn la copil

Role of enteral nutrition in the treatment of Crohn's disease in children

Gabriela Leșanu, Cristina Becheanu, Coriolan Ulmeanu

Ficatul și nutriția copilului

The liver and child nutrition

Tudor Pop

Programul științific Scientific programme

Al IX-lea Simpozion Național
de Nutriție Clinică

Vineri, 7 Noiembrie Friday, November 7th

- 16:45 - 17:00 **Pauză de cafea**
Coffee break
- 17:00 - 18:00 *Masă rotundă | Round table*
NutritionDay în România
NutritionDay in Romania
Moderatori | Chairpersons: Ioana Grigoraș, Irina Grecu
NutritionDay în oncologie - Suceava
NutritionDay in oncology - Suceava
Dorin Stănescu
NutritionDay în chirurgie generală - Focșani
NutritionDay in general surgery - Focșani
Mariana Aignătoaie
Discuții și concluzii
ND – what have we learned and future trends
- 18:00 - 19:00 *Simpozion | Industrial symposium PFIZER*
Terapia antifungică la pacientul critic
Antifungal therapy in the critically ill
Dan Tulbure, Doina Iovănescu, Ioana Grințescu
Epidemiologia și impactul infecțiilor fungice în terapie intensivă
Epidemiology and impact of fungal infections in the ICU
Noi antifungice în tratamentul infecțiilor severe cu fungi
New antifungals in the treatment of severe infections
Ghiduri de terapie antifungică
Guidelines and recommendations for antifungal therapy

Sâmbătă, 8 Noiembrie Saturday, November 8th

08:30 - 10:00

Masă rotundă | Round table

Partea I
First part

Managementul perioperator modern în chirurgia colorectală Enhanced recovery after colorectal surgery (ERAS)

Moderatori | Chairpersons: Olle Ljungqvist, Alexandru Nicolau

Prezentarea conceptului ERAS

What is ERAS?

Olle Ljungqvist

Mai este necesară pregătirea mecanică a colonului în chirurgia colorectală electivă ?
Is there still a place for mechanical bowel preparation in elective colorectal surgery?

Alexandru Nicolau, Georgiana Dinescu

Rezistența postoperatorie la insulină și băutura dulce preoperatorie
Postoperative insulin resistance and preoperative carbohydrate drink

Olle Ljungqvist

10:00 - 10:30

Pauză de cafea Coffee break

10:30 - 12:15

Masă rotundă | Round table

Partea a II-a
Second part

Managementul perioperator modern în chirurgia colorectală Enhanced recovery after colorectal surgery (ERAS)

Moderatori | Chairpersons: Dana Tomescu, Alexandru Nicolau

Managementul perianestezic al bolnavului cu chirurgie colorectală - protocolul ERAS
Anesthesia management in colorectal surgery - ERAS protocol

Elena Copaciu

Terapia fluidică și alimentația orală postoperatorie
Fluid therapy and postoperative oral nutrition

Ioana Simion

Rezultatele preliminare ale implementării ERAS în Europa
Implementing ERAS

Olle Ljungqvist

Discuții și concluzii

Discussion and conclusions

12:15 - 14:30

Pauză de prânz Lunch break

Sâmbătă, 8 Noiembrie Saturday, November 8th

14:30 - 16:30

Masă rotundă | Round table

Nutriția enterală în situații particulare

Enteral nutrition in special circumstances

Moderatori | Chairpersons: Ioana Grințescu, Ioana Cucereanu-Bădică

Importanța administrării nutriției enterale în tratamentul cu antifungice orale

Importance of enteral nutrition administration for oral antifungal therapy

Ioana Grințescu

Strategii de combatere a dismotilității la pacientul critic

Strategies for dysmotility treatment in the critically ill

Irina Grecu

Nutriția în pancreatita acută severă sau cum dă rămăm miturile?

Enteral nutrition in severe acute pancreatitis

Ioana Grigoraș

Nutriția enterală la pacientul cu arsuri severe

Nutritional therapy in severe burns

Ioana Cucereanu-Bădică

16:30 - 17:00

Pauză de cafea Coffee break

17:00 - 18:30

Sesiune educațională | Educational session

Terapia nutrițională în traumă

Nutritional therapy in trauma patients

Moderatori | Chairpersons: Reto Stocker, Irina Grecu

Modificări metabolice și necesarul nutrițional la pacientul politraumatizat

Metabolic changes and nutritional requirements in trauma patients

Reto Stocker

Modalități de administrare a suportului nutrițional în traumă

Routes for nutritional support delivery in multiple trauma patients

Daniela Ologoiu, Irina Grecu

Substraturi nutriționale speciale la pacientul traumatic: glutamina

Special substrates in trauma patients: glutamine

Irina Grecu

Discuții cazuri clinice

Clinical cases discussions

18:30 - 19:00

Fresenius-Kabi Romania Don't worry, be happy!

Programul științific Scientific programme

Al IX-lea Simpozion Național
de Nutriție Clinică

Duminică, 9 Noiembrie
Sunday, November 9th

- 09:00 - 09:30** *Conferință | Conference*
Rolul emulsiilor lipidice în protocoalele de resuscitare cardiorespiratorie
Lipid emulsions in cardiac arrest management protocols
Dorel Săndesc
- 09:30 - 10:45** *Masă Rotundă | Round table*
Partea I
First part
Terapia fluidică și electrolitică perioperatorie
Perioperative fluid and electrolytes therapy
Moderatori | Chairpersons: Ioana Grigoraș, Cecilia Tomescu
Utilizarea conceptului lui Stewart la pacientul critic
A practical approach to Stewart concept in the ICU
Cecilia Tomescu
Criterii decizionale în administrarea terapiei fluidice
Decision-making in fluid therapy
Ioana Grințescu
- 10:45 - 11:15** **Pauză de cafea**
Coffee break
- 11:15 - 12:30** *Masă Rotundă | Round table*
Partea a II-a
Second part
Terapia fluidică și electrolitică perioperatorie
Perioperative fluid and electrolytes therapy
Moderatori | Chairpersons: Ioana Grințescu, Reto Stocker
Terapia hidrică în chirurgia vasculară - între riscuri și beneficii
Fluid therapy in vascular surgery between risks and benefits
Ioana Grigoraș
Coloide în neurochirurgie
Colloids in the neurosurgical patient
Reto Stocker
Discuții și concluzii
Discussions and conclusions
- 12:30 - 13:00** *Sesiune postere | Posters session*
Decernare premii ROSPEN
ROSPEN awards
- 13:00 - 13:30** **Concluzii și închiderea simpozionului**
Closure of the symposium